

2453

C. 1930/1385

ՊՐՈԼԵՏԱՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՅԵՐԿՐՆԵՐԻ, ՄԻԱՑԵՔԻ

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՊՐՈԼԵՏ-ԳՐՈՂՆԵՐԻ ԱՍՍՈՑԻԱՑԻԱ

№ 9 — ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍԵԿՑԻԱ — № 9

ԳԵՎՈՐԳ ԽԱԼԱԹ

ԿՈԼԼԵԿՏԻՎԸ

(ՊՈԵՄ)

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТ
ВОСПОИВЕДЕНИЯ
Академии Наук
СССР

891.99

Խ-17

ԹԻՖԼԻՍ

1929 թ.

pu-17

h-14

ручар

[illegible]

ՏԻՐԱԺ 1000.

ՊՈԼԻԳՐԱՖՏՐԵՍՏԻ 5-ՐԴ ՏՊԱՐԱՆ, ԿԱՄՈՅԻ ՓՈՂՈՑ № 68.

~~Ca 1926~~

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
ВОСТОКОВЕДЕНИЯ
Академии Наук
СССР

19 NOV 2011

ՍՍ.ԳՍ.ԻԹՎԵԼՈ...

Դաշույնակապ, անասնձ գինարբ, հին Յերկիր.
 ակնաճանաչ, շքեղ կանանց Տրփաստան...
 Զեղիս մի Այգի խրախճանքի, սին յերգի...
 Ասասս գերի, Բյուր ճորտերի Վրաստան:

ՍԱ.ԲԱՐԹՎԵԼՈ՛,

Հիմա հրթիռ, լուսաթուփեր նսր Յերկիր.
մատորներդ են հեհեալեն շոնդում:
Գործի անցիր, դաշտերդ անծիր, խո՛ր հերկիր՝
տրակտորներդ են պատրաստ արդեն հոնդում:

ՄԱՔԱՐԹՎԵԼՈ՛՛,

Յեռուն յեռանդ՝ գալիլոյ ու հանդ, հիւր Յերկիր.
Կերտում ես լուռ, Ապագայի կուռ, բետոնե:
Յերգիւր ազատ, կյանքը անգատ, զիւ յերգիւր՝
այսոր խիւնդ ե, զնգուն թիւնդ ե, Քո տոնն ե:

1929 թ. փետրվար. 25.
ԹԻՖԼԻՍ.

06.05.2013

33530

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԳԵՂԱՐԱՆԱԿԱՆ
ԿԵՆՏՐԱԼԻ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Կ Ո Լ Լ Ե Կ Տ Ի Վ Ը

Ա.

Ա Վ Ա Ն Ը

1.

Բլրի վրա վաղեմի
լայն թառած,
վոնց արագիլ, ավան մի
ծվալած:

2.

Ավանի մեջ
շուկա մի մեծ,
վաճառատուն,
արհեստանոց,
ութ գինեատուն,
մի դպրոց:

3.

Ավանում հարբանք, ծեծկոց, բամբասանք
ու անցած կյանքի անգոր ափսոսանք:

59483-66

Բ.

Վ Ա Ս Ա Ն

1.

Սուրհանդակ եր թովոան,
ագիտ-պունկտում վասան մեր.
կքած գրքերի վրա
աղահուլթյամբ կարդում եր:

Ագիտվարչի ցուցմունքով
արտագրում եր լուրեր նոր,
փողոցներում խնամքով
փակցնում նա ամեն ուր:

Կիրակի, տոն ուրբին
գեղջուկներին հավաքած,
կարդում եր նա որ-որին
ղեկրեսներ նոր արձակած:

2.

Կարդում եր նա լրագիր,
ագիտացիոն բրոշյուրներ.
պարապում եր ուշագիր
ու չեր քնում գիշերներ:

Նրա պատանի հոգին
շուտ հասկացավ, թե ինչու
մեկն ապրում եր տանջագին,
մյուսը՝ անդարդ, վոնց թռչուն:

Նա ըմբռնեց, թե ինչու
ինքն անուսում, խեղճ մնաց,
խսկ հարևան չաղ չարչու
տղան բարձրագույն գնաց:

3.

Ու փոթորկվեց մեր վասան,
գնաց, կոմյերիտ գրվեց.
աշխատավոր վողջ մասսան
նրան սիրով գուրգուրեց:

Աշխատանքով իր անդուլ
շուտով սիրելի դարձավ,
կոմսոմոլի յեռանդուն
ակտիվի շարքերն անցավ:

Գ.

ՀՈՂԱԲԱԺԱՆԸ

1.

Ագիտ-պուճկաւում գյուղացիներ դեղառդեղ...
Վասան շեշտով բացատրում ե հողային
դեկրետը նոր... Ու աչքերում, թռչնի պէս,
խինդն ե թռռել՝ գոհությունը հանրային:

2.

Շրջհեղկոմը համախմբեց շուրջն իր կուռ
կուսակցական, կոմյերիտ ու չքավոր,
հողաբաժանն ընկալ գյուղերն ամենուր...
Գյուղը հասալ իր մուրազին դարավոր:

Հողից զրկած աշնվականն ավանի
միաբանած տերտերի ու զորքի հետ,
դարանակալ վոխ պահեցին մի գաղտնի՝
կարմիրներին ջախջախելու առհասկա:

Գ.

ՇԱԲԱԹՆՈՐՅԱԿԸ

1.

Լուսաբացին փողը հնչեց զի՛լ ու լմյն:
Կոմյերիտներ, կոմսոնիստներ ավանի
քըլունդներով, բահով, կացնով դուրս յեւան,
հավաքվեցին հրապարակը Լենինի:

2.

Սորդ ու բորդ եր և նեղ ճամփան ջրաղացի,
սայլակներն ել անցնում եյին խիստ դժվար.
աղուն, ալյուր առած մեջքին ավանցին,
չարչարանքով յեւնում եր վեր, իջնում վար:

3.

Սմբի առջև կանգնած Վասան խանդավառ՝
բռնած ունի ալ դըրոշը գործով:

— Պատրաստ, ձայնեց քարտուղարը ղեկավար...
Առաջ շարժվեց խումբը խրոխտ յերգերով:

4.

Ճամբին նրանց միացան
գյուղացիներ շրջանից

ու ավելի լիաձայն
հնչեց յերգը խնդալից։

.

5.

Արեգակի տակ
քըլունդն է դնդում,
ծառի հաստ բնին
կացինը տնքում։

— Հեյ, հայեք, հայեք
մեր վասսային մեկ.
լավ ճառել գիտե,
աշխատել՝ յերրեք։

6.

Հանաքն է շնչում,
ծիծաղը հնչում։
Աշխատանք, հանաք...
ու որն է թռչում։

7.

Յերեկոն փռեց թևերն իր մթին...
— Շաբաշ, հեյ, շաբաշ, լավում է չորս դին..
Ու խումբը դադրած տուն վերադարձալ,
քըլունդով, կացնով, բահերով բարձած։

—————

36.

ԿՈՄՍՈՄՈԼԸ

1.

Կոմսոմոլն յեկել ժամի տանիքին՝
թիթեղած փայտե գմբեթն է քանդում...
Խաչը, հնադանդ մոռճերի զարկին,
նզովք չի շանթում...

2.

...Ու գմբեթն ընկավ շռինդով հսկա,
չղջիկն է ծվում։
«Աստըծու տանը ել աղոթք չկա»,
պառաջն է նվում...

3.

...Խավարի տունը ակումբ է հիմի,
ալ լույսն է հաղթում։
Կոմսոմոլն անվախ տենչած Կոմսոմոնի
ճամփան է հարթում...

4.

Յեվ յեկեղեցում ել «սրբեր» չկան,
«կույս աստվածածինն» ընկած է տրտում,

ու ել չի ծխում խուսկն «անապական»,
աղոթքներն անդ՝ գիտություն, խնդում:

5.

Դաթան, Նինան ու Վարդանը միասին
յեռանդագին նոր ակումբն են զարդարում.
բեմի վրա Սաթոն, Վասան ու Մոսին
փորձ են անում, գերը կոկում անդադրում:

Սեթն ու Շուշոն գրադարակի մոտ կանգնած,
գիրք են կարդում ու զեկուցում պատրաստում,
ժիր Անտուշը, պիանինոյին հենած,
ծնդացնում է, «Խնտերնացիոնալ» սերտում:

Մի անկյունում Վանեն, Սարգոն ու Յական
ժիր յուզում են ատրճանակ, հրացան.
«Պատրաստ յեղեք կռիվներին ապագա»,
Լիբկնեխտն, ասես, պատգամում է բարձրաձայն:

2.

Ա Կ ՈՒ Մ Բ ՈՒ Մ

1.

Գիշեր է աստղոտ ու լուս-լուսընկա...
Ակումբն է լեցուն ջահել-ահելով...
Տոմսեր են ուզում, տոմսակ ել չկա,
ու հեռանում են, լուռ դժգոհելով:

2.

...Բեմի ճակատից Լիբկնեխտն է դիտում,
Լենինը նայում, խելացի ժպտում...
Կոմբարտուղարը ժողովն է բացում,
«Խնտերնացիոնալ»-ն ըմբոստ շառաչում:

3.

Կըրոնի մասին Սեթն է զեկուցում,
Ջահել ու ահել լսում են ուշով...
«Կըրոնը թույն է, մտքի բթացում,
հարուստն է իշխում այդ թնձն մշուշով
ու յերկար դարեր մեզ շահագործում:
Յենենք կըրոնի, այդ թույն-մուժի դեմ...
Կեցցե՛ ստեղծագործ միտքը լուսադեմ»:

ապստամբ իշխան մեծ ԿՈՒՄ-ով,
ազնվական ավանի:

4.

— Յերգիր, Սնտուշ, յերգը մեր,
թող իշխանը հիանա,
առավոտ վաղ քնաբեր
մեր այս յերգով լիանա...

5.

— Սնվախ ենք, ուժեղ,
վոճիրն ենք հնձում,
լենինի լուսեղ
ուսմունքով ցնծում:

«Մեր յերգը ումբ ե,
շաչող խարազան,
թունավոր ումպ ե
բուրժուազաան»...

— Յելիլ ենք կոիվ
կապիտալի դեմ
ու կանենք ցրիվ
շարքերն հետադեմ...

«Մեր յերգը ումբ ե»...

— Գիտության, ուսման
ալ ջահն ենք վառել:

«Դեպի Կոմունիզմ»
լոգունգին փարել:

«Մեր յերգը ումբ ե»...

6.

...Սըվիններն են շողշողում,
յերգը հնչում ազմաշունչ,
զորբա, իշխան դողդողում
բարկուժյունից անշըշունջ:

7.

...Արևոտ ե սարահարթը լայնանիստ,
սըվինաշող վաշտը հոգնած կանգ առավ.
— Հանգիստ, ձայնից վաշտապետը կոմունիստ
ու վաշտի հետ ինքն ել ձգվեց բեղարած...

8.

Վաշտը կիսվեց յերկուսի՝
կարմրի ու ճերմակի,
հարթավայրը՝ ալ ուժին,
բլուրն իր վանքով՝ սպիտակին:

9.

...Ու ազմափորձն ըսկսվեց...
Հրացաններն են ճարճատում...
Կարմիրներից տասնվեցն
անցան թիկունքը գաղտուկ:

...կարմիրներն են դանդաղորեն նահանջում,
 ճերմակները հարվածում են շեշտակի
 ու, յերբ արդեն կարմիրների աջ լանջում
 ճերմակները պիտի տիրեն մի գերբի,
 տասնվեցի գրոհն է թնդում հրճվագին
 ու փոթորկոտ կըրակի տակ խաչմերուկ
 ճերմակները մատնվում են խուճապի
 և պարտելած՝ հանձնվում են անաղմուկ...

11.

Բլրի վրա ծածանվում է գլըրոշն ալ,
 ու յերգում են խրոխտ «Ինտերնացիոնալ»...

Ը.

Ա Կ Տ Ի Վ Ի Ս Տ Ը

1.

Ինքնադարգացմամբ յելավ Վասան մեր,
 ԿՅՆՄԻ շրջկոմի դարձավ հրահանգիչ.
 Վոտքով կամ ձիով շրջում եր գյուղեր,
 հրահանգում անխոնջ, կազմում նոր բջիջ:

2.

Աշկերտների մեջ նոր բջիջ կազմեց.
 դասախոսում եր, զեկուցում կարդում,
 ուսուցչի նման թափում յեռանդ մեծ
 ու ԿՅՆՄԻ համար ակտիվ պատրաստում:

3.

Բջիջի որն է... Կցված այն գյուղին,
 վոտքով է գնում ամառվա շոգին,
 բրանել է ամբողջ՝ յերկար է ուղին...
 Բայց գնում է նա, ուրախ է հոգին:

— Ա՛, բարե, Վասա, դեմն յեկան սիրով
 ընկերներն աշխույժ...
 ...Վասան պարապեց և դարձավ ձիով
 նա գիշերը ուշ:

БИБЛИОТЕКА
 ИМЕНИ
 ВООСТОКОВЕДЕНИИ
 Академии Наук
 СССР

Թղթակցում եր նա հաճախ թերթերին,
գրում եր մեկ-մեկ նաև հոգվածներ,
ուշիմ վեր հանում գրականն ու թերին,
առնում ու տալիս գրչի հարվածներ:

«Ազնվական մի յերկսեռ բազմությամբ
ընթերցարանը լիքն է լինում միշտ,
խոսում են բարձր, քրքշում զիտմամբ,
սեր բացատրվում, ցուցադրում «խոր» վիշտ...»

Ընթերցարանի վարչուհին նույնպես
ազնվական է, անտարբեր գործին,
ինքն է նպաստում սիրուն «խելակեղ»,
ինքն էլ յենթարկվում «սուրբ» սիրո փորձին...

Գեղջուկները մեր չեն կարում մտնել
ընթերցարանն այդ՝ բունն ազնվական...
Պետք է այս փաստի պատճառը գտնել,
ընթերցարանը դարձնել գեղջկական»:

Թղթակցությունն այս ջիղ, արյուն քամեց,
ազնվականներն ատամներ սրին.
«Ո՞վ է այդ «Կծու»-ն, փնտրիր «նրանց» մեջ»,
ու մեր Վասայի վրա մատ դրին:

Թղթակցությունն այս ճիշտ եր պատկերած,
ու շրջգործկոմը հանեց վարչունհուն:
Նրանց մեջ թաքուն նոր վրեժ յեռաց,
գեղջուկ շարքերում՝ խնդանք մի անհուն:

Ընթերցարանը Շուշուն եր տանում,
գործերը մեկ-մեկ բերեցին կարգի.
գեղջուկն է կարդում ու միտքը բանում,
խրճիթը հիմա սարքին ու հարգի:

Թ.

ԵԼԵԿՏՐԻՖԻԿԱՑԻԱՆ ԱՎԱՆՈՒՄ

1.

Ելեքտրիկ ույժը ավանն արշավել,
նավթի ճրագն ե վառ լույսով վանում.
հին ջրաղացին հարված ե տվել,
գեղջուկի ճպոտ աչքերն ե բանում:

2.

Գեղջուկը, հենված իր ձեռնափայտին,
ուրախ նայում ե անվի պտույտին.
— Զան, իվան ախպեր, կուտդ սաղ ըլի,
վոր մեր մութ ավանն արիւր լուսալի:

3.

Մատորն հռնգում, իվանն ե ժպտում,
ու ձեռքը մեկնում գյուղացուն խնդուն.
— Տուր ձեռքդ, ընկեր, միաձույլ գործենք,
վոր Կոմմունայի աշխարհն ըստեղծենք:

4.

...Ավանը կորած ե կանաչում,
հրճք ե՝ հւր այսոր, հւր յերեկ.

կանաչում լույսերն են ճաճանչում,
հորդահոս լուսալի, վոնց ցերեկ:

Փողոցում լույսերով վողողված
զբոսնում ե բազմություն մի յերկսեռ.
ծառերի ըստվիրում ըսքողված
ջահեղներն են հնչում յերգ ու ներ:

5.

Յերեկ եր, խրճիթը նավթի լամպ,
իսկ այսօր... լույսի ծով ե դառել.
«Ի՞նչ կանենք ելեքտրականությամբ»...
Շուշոն ե, վոգի յի նա առել:

Լսում ե գեղջուկը, լի՛ զարմանք,
պատկերում, վոր տհւնն ե լուսալի.
«...Ու ելեքտրացիան կունենանք,
շատ բաներ դեռ ելի ու ելի»...

6.

...Կանայք են հավաքվել ակումբում,
ակումբն ե ծիծաղում լույսերով.
Կինբաժնից Լիան ե պարապում,
վարակում նոր կյանքի հույզերով:

7.

Թատրոնը լի՛ լուսին աստղածիր,
բազմությունն հրճվանքով ներս մտավ.
Լսում են զեկուցումն անձանձիր.
«Ելեկտրիֆիկացիան լի՛նչ կտա»:

Ժ.

ԴԱՎԱԴՐԱՆՔԸ

1.

Անաղոթք, անդանգ,
չղջիկների բուն,
հինավուրց մի վանք՝
մենակ վախող բուն...

2.

Բայց այսօր, մթին,
շարժում կա վանքում...
Չար խումբ մի խրթին
հարցով ե անքուն...

Բանվոր-գյուղացու
բաբախուն սրտին
դաշույն են ցցում,
դաշույն մի ցրտին...

3.

Ու լուսադեմին
վանքը նորից բուն...
Հաղթ կյանքի շեմին
գավադրանքի բուն:

ԺԱ.

ՏԵՐՐՈՐԸ

1.

Նախագահը շրջգործկոմի՝
բանվոր հոլյա Ռոնքաձեն,
աշխատանքում, ասես հոլ մի,
պտտվում ե ժիր, անձեն:

Հեռախոսով գյուղեր ցանցեց,
կառուցեց ե հեռագիր,
ավանի մեջ պարտեզ գցեց,
դալրոց բացեց լուսակիր:

Ընդարձակեց հին թատրոնի
շենքը, ընկած անանուն,
եկեկտրական նոր կայանի
հիմքը դրեց ավանում:

Չորբաներից հողեր խլեց,
բատրակներին բաժանեց...
Խեղճությունը նրան սիրեց,
ունևորը խաչ հանեց:

2.

Տոթ մի կեսօր ե. արևն. ե շամփրում...
Դինետանն իշխան Ինգելն ե նստած,
ողի յե խմում ու կատղած հարբում,
կռիվ ե ուզում թեքրը քշած:

«Ել հողեր չունենք... Զրադացս ել լսեց»...
Գազազ դուրս յեկավ նա գինեանից.
ուղեղում դարան չար միտքը փայլեց.
«Սպանել ու փախչել ես պետութունից»...

3.

Դրասենյակում գրիչը ձեռին
աշխատում է Ռոնքաձեն...
Շեմքին... կանգնած է Խնդելին՝
սևակնած մահ մի անձեն...

— Ե՛յ, դժ... ու տրեք... ուղիղ սրտին...
Կոլյան ընկավ... մահացած...
Ու Խնդելին... ակընթարձին
պատունանից ցատկեց ցած...

4.

...Շրջգործկոմում իրարանցում...
— Հե՛յ, սպանեցի՛ն, հմսեք, հմս...
Շփոթ, սուրոց Էն փողոցում...
— Ի՞նչ կրակոց եր... Պատունան...

5.

Ամառ եր տոթ, տղերքը գործի.
միլիցիան են ծալրին,
ու Խնդելին առանց խոցի
փախավ խուժից դժվարին...

6.

...Աչքերն արյուն՝ ԿՕՍիստները սլացան...
Ծառս է լինում գժված մայրը Կոլյայի,

այրիացած կինը վողբում խաձայն,
թե ում պիտի հոգնած գլուխը փայփայի:

Ու նրանց հետ վողջ ավանն է հեծեծում,
գեղջուկները կատաղել են անսահման.
— Զենք տվեք մեզ... ու թավ կրծքերն են ծեծում,
— Այդ լիրբ ցեղին պիտի վերջ տանք անպայման...

7.

Կոմմունարներն այգիները շուռ տվին
ու չդտան մարդասպանին վոչ մի տեղ...
Յեվ յերբ հուսատ դառնում էյին... հեվհեվին
դեմներն յեկավ մի գյուղացի շնչահեղձ...

— «Դեղին Հողի» մեծ քարի տակ տեսա յես,
նա արնոտած թավալվում եր, վորսի պես...
— Յետ դառնալ, յետ, գոչեց Կոստին ու... դարձան
կոմմունարներն յերեք խմբով ցիր ու ցան...

8.

— Ա՛յ, նա... ճչաց գունատ Վասան...
«Նա»-ն կըրակեց, բայց... վրիպեց...
Վանես, Կոստին վրա հասան...
Կոստին կրակեց ու խփեց...

— Ո՛խ, շան վոր-դի... ու թավալվեց,
յերկար շտկվեց... մահացավ:

— Ներիր իշխան, Կոստին հեգնեց...
Ու թեթեցած... հեռացան:

ԺԲ.

Թ Ա Ղ Ո Ի Մ Ը

1.

...Ու մի անշուք փոս փորեցին պարտիզում.
Շարան-շարան դուրացիներ են գալիս:
Ավանն, ասես, մղձավանջ մի յերազում,
անոգնական մղկտում ե ու լալիս...

2.

...Կոմմունարներն են բերում
դագաղն անդարդ, կարմրածածկ...
Սնդուսպ զայրույթն ե յեռում
նրանց աչքերում հուր-հայացք:

3.

— Ընկերներ... Չըկա մեր անխոնջ Կոլյան...
Բարտուղարն ասաց տխրությամբ մի խոր.
— Չենք տանի հարվածն այս սուր լռելայն...
Պատրաստվենք գալիք կըռիվներին նոր...

— Սիրելի Կոլյա, ընկեր դու անգին,
գոչեց հուզմունքով Վասան գունաթափ,
— Կըկվենք համառ, մինչ հաղթանակի
մեր մեծ իդեան աշխարհում անափ...

4.

...Դադաղն ե իջնում... ձիւ մոր ու կնոջ...
— Ձարկ մի համազարկ... և ուժգին պայթում...
Սկ զրոշներն իջան դանդաղ ու դողդոջ...
Յեկ կոմմունարի յեւով նոր մի թումբ...

ԺԳ.

ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԿՈՒՎՆ ԱՎԱՆՈՒՄ

1.

Շըջկոմն ե լեցուն... Յերիտ, կոմմունիստ
լում են ուշով: Խոսում ե հանգիստ
քարտուղարը.— Հն, ունենք տեղեկանք,
վոր հակառակը ցույց են տալիս կյանք...

Յերկրում գործում ե պարիտետ մարմին,
ապրստամբություն պատրաստում մեր դեմ...
Կալանենք «մերոնց» տեղում մի առ մի,
գիրքեր գրավենք մինչև լուսադեմ:

— Ընկեր քարտուղար, փաճփուշտներ քիչ են,
հրացանները մեր մաշված են, հեչ են...

— Բազոյին ղրկենք կենտրոն եղ գործով,
մենք ել զրադվենք «վրսալու փորձով»:

2.

— Տղերք, «հարսնիք» կունենանք,
յեղենք նազան ու թվանք...

Իսկ Սոլոն անձայն գըլուխը քորեց.

«Լավ չե. եհ, լավ չե», ինքն իրեն խորհեց:

Ու ամեն գիշեր՝
պահակ դիրքերում,
ժիր ջանել ու ծեր
հսկում են, յեռում:

...Հուսադեմին
բլրի շեմին
լավեց պայթ մի հրացանի.
դիրքը շարժվեց
ու վողջ լարվեց.
— Կաց, կըրակ մի բաց անի...

...Ու գըրոհ մի անգուսպ, հատու...
հրացանների ճարճատում...
Արյուն, ճըչոց մեռնող մարդու...
Նորից նոր գրոհ, պայթպայթում...

...Ավանն յելավ
ու սարսափից կծկվեց... մեռավ...

Մենշևիկ բանդան ե գրոհ տալիս...
Գնդակներն են վզդում մահերգակ...
«Սավետի լիրբ նանն ենք մենք լալիս»,
գոռում են ու գրոհում՝ տրաք-տրաք-տրաք...

— Փամփուշտն ե քիչ, ընկեր Կոստի...
— Կովով դանդաղ նահանջել,
մի կերպ պահել դիրքը փոստի
ու շտապ փամփուշտ պահանջել...

...Յեվ նահանջում են սրանք սրտնեղած...
Զայրույթից Ֆանտեն մատներն ե կրծում,
Մուջիքը փղձկում, անոգ կատաղած,
խակ Կոստին լուռ ե, սիրտն ե կսկծում...

ԺԴ.

Բ Ա Ն Դ Ա Ն

1.

...Ու վաճառական Նիկան իր խմբով
նեղս ընկավ շրջկում կանչով վայրենի
և ատելության անդուստ մի թափով
նկարներն այրեց Մարքսի, Լենինի:

Ու ֆեդերալիստ Սոփրոնիս ե ծեծում
գերի Սոլոյին կոթով նազանի,
Սոլոն կծկըվում, ճչում ե, հեծում
և աղերսում ե՝ իրեն չսպանի...

Շուշոն ու Նինան գցած են բանտում...
Մենշևիկ Չուբոն տանջում ե նրանց,
մահով ըսպառնում, շորը պատռում...
Բայց թեժ մի ապտակ ըստանում անկարծ...

Կոոպիսանութն են կոտորում շխկոցով,
իրար են բռնում, տանում, հա, տանում...
Դժվար ե անցնել հիմա փողոցով,
հարբանք ու ծեծկոց, բանդան քեֆ անում:

2.

Զանգերն են դողանջում ցնծալի,
եւ իշխան, եւ զորբա, հոգևոր
իրար են վողջունում հրճվալի...
Տիկիններն են ճեմում բախտավոր...

Միաինգ են գումարել բազարում,
մենչեիկ Ալեքն ե հա ճառում.
— Թիֆլիսն ենք գրավել հայրենի,
դուրս քշել ամբոխը վայրենի...

Ինգլիսն ե Բաթումում մեղ ողնում,
ջարդում ենք թշնամուն, չենք հոգնում...
Ահա ձեզ բանալին ձեր ժամի,
աղոթեք Ասաըծուն դուք հիմի:

— Վաշն, հա, վաշն, ցնծում են, կանչում.
— Հոդն ել յետ առնենք, բան չենք պահանջում...

ԺՅԵ.

ՀԱՂԹԱՆԱԿԸ

1.

...Գնդակներն են նորից վզդում անալի,
Ժիր գնդացիներն աշխույժ շաղում խինդ ու վահ...
Գեղջուկներն են վռաքի յեկել կատաղի.
«հող են տալիս» զորքաներին անխընա...

2.

...Մենշեկյան բանդան փախավ հետապինդ,
կոմսոնեարներն ավանն առան մարտական...
Ջահեկ, անեկ, գյուղացիներ լացախինդ
դեմներն յեկան կարմիրներին հաղթական..

3.

...Նորից ֆուռաց կարմիր դըրոշն ավանում,
արևի պես խինդը փովեց ամեն հյուղ...
Աշխատանքն է համառ իր ուղին բանում,
խրճիթներին տալիս նոր կյանք աներկյուղ:

Վ Ե Ր Զ

1928 թ. Մարտ-Ապրիլ
Թիֆլիս

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0348039

9-664
33530
2
Գի՛նը 15 կոպ.

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТ
ЭВТОКОВЕДИНИИ
Академии Наук
СССР

ԼՈՒՅՍ ՏԵՍԱՆ ՅԵՎ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

1. ԳԵՎՈՐԳ ԳՐԻԳ	Բանաստեղծություններ
2. ՄԱՐՏԻՆ	Պատմվածքներ
3. Վ. ՍԻՄՈՆՅԱՆ	Վերելիքն (բանաստեղծ.)
4. Մ. ԴԱՐԲԻՆՏԱՆ	Նորը
5. ՊԱՅԱԶԱՏ	«Հողաշեն»
6. ԲԱՆՎՈՐ ԱՄԻՐ	Աշխարհը շուր եկավ
(պատմվածքներ)

ՇՈՒՏՈՎ ԼՈՒՅՍ ԿՏԵՍՆԵՆ

1. ՌՈՒԲ. ԱՂԱԲԱԲ	«Լիրիկա»
2. ԱՂ. ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ	Դեպի հեզեմոնիա
3. Բանվ. ԿՈՐՅՈՒՆ	Բանաստեղծություններ
4. ՀՌ. ՊՈՂՈՍՅԱՆ	Բանաստեղծություններ